

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Directorivm Ecclesiasticae Disciplinae, Coloniensi
praesertim Ecclesiae accommodatum**

Frangipani, Ottavio Mirto

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 F 2269

De Sacramento Extremæ Vnctionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62032](#)

in perpetuum suspendatur, & prout iuris est grauiter puniatur. Quod si quis super confessis consilio aliquando indigerit, illud ita requirat, ut peccati authorem nullo modo manifestationis periculo exponat.

30. Cætera quæ ad Confessarij ac confitentis munus ^{Supradem artic. 14.} rectè obeundum pertinent, cognoscant Confessarij, cū ex libris quos eis in præcedentibus commendauimus, tum ex libro Pastorali Ecclesiæ Cathedralis, & ex cap. 8. ^{Conc. prouin.} Statutorum D. Siftidi, & parte septima Concilij Prouin- ^{sub Hermano} cialis sub Hermanno s. habiti, nec non ex opusculis & ^{ca. 30. 31. 32.} tractatibus D. Thomæ Aquinatis; De modo confitendi &c. & puritate conscientiæ; De officio Sacerdotis ac Sacra- ^{Conc. prouin.} mentis, quos Concilium Prouinciale sub Nicolao de ^{sub Nicolao} Cusa, perpetuò in eorum manibus esse voluit. ^{De Cusa. §. 3. pa. 247.}

DE SACRAMENTO EXTREMÆ VNCTIONIS.

VT nullum tempus est, quo aduersarius noster ad per-
dendos nos, & à fiducia etiam diuinæ misericordiæ
si possit deturbandos, omnes versutiæ suæ neruos vehe-
mentius intendat, quām cum impendere nobis vitæ ex-
itum prospicit, animique & corporis vires deficere: ita
Pastorum & Concionatorum sedula charitas, magnopere
debet esse sollicita, vt Christianus quisq; in extre-
mo illo agone, contra omnes Sathanæ insultus benè ar-
matus sit, & in spem diuinæ misericordiæ eò magis ere-
ctus, quo humanæ infirmitatis virtus magis lāguescit, &
vnaquisq; moriens, ad ingrediendas ignotas sibi futuri se-
culi vias, ob peccatorum suorū conscientiā, & abyssum
iudiciorum Dei, magis timet magisque horret. Quare
cum clementissimus Dominus ac redemptor noster, in
extremæ vnctionis Sacramento, Passionis suæ virtutem,
in firmissimum excantium præsidium, plenissimamque
consolationem reliquerit, nihil officij, studij, ac diligen-
tiæ, vel à Concionatoribus & Catechistis, in Conciona-

Rr bus &

I.

bus & Catechismis, vel à Pastoribus pro huius sacramenti administratione prætermittendum erit, quin & omnes intelligent Sacramenti huius virtutes, atque utilitates, multipliciè; eius gratia perfungi, audissimè cupiant, & nulli in extrema infirmitate constituti, Pastorum negligentia aut incuria eo defituantur. Quò eis seruētum illa quæ in Catechismo Concilij Tridentini hac de re digesta sunt, & in Concilijs Provincialibus, Synodalibusq; Constitutionibus sanctificatum in his quæ sequuntur, ad maiorem Pastorum omnium instructionem, ut que omnibus magis obvia sint, sunt expressa

2. In primis ex ipsius Sacramenti institutione & virtute, hanc impressionem omnibus eximant, qua male persuasum aliquibus est, eius perceptionem ad certam mortis facere accelerationem, ideoq; illam magna cum fidei ac spei iactura, differendam eosq; iudicant, donec iam mori incipient, ita vt, (quod alioquin ad vberiorem Sacramenti huius gratiam factum oportebat) nullam aut exiguum fidem, & religiosam animi voluntatem in Sacramenti huius perceptione adferre possint.

Concil. provincial. sub A dolp. 3 ca Re latum nobis. est pag. 456. 4.

3. Quia verò tanti Sacramenti contemptus, absq; ingenti scelere, & ipsius Sacramenti iniuria esse nō potest: si quis illud contempserit, vel in extremis constitutus compos mentis impendi sibi noluerit, ex constitutione Concilij Provincialis sub Adolpho tertio habit Ecclesiastica careat sepultura.

4. Aetas idonea, ad hoc Sacramentum suscipiendum, eadem est, quæ ad sacrae Dominici corporis mensam admittendorum.

5. Ut singulari quodam animi ac pietatis vigore, nouaque deuotione Sacramentum hoc, & administretur, & suscipiatur, vimq; suam ac proprios effectus vberius exercere possit; non quidem, vt ferè fieri solet, vno comedique temporis momento, vna cum sacra Eucharistia administretur; sed nisi necessitas aliud postuleat, facta aliqua

qua temporis dilatione, & innouata rursum per reconciliationis Sacramentum (si fuerit necessarium) conscientiae puritate.

6. Pro reuerentia huius Sacramenti, ac Sacerdotali dignitate, & Sacerdotis ab omni iniuria defensione, seper ad fint Sacerdoti viri aliquot graues, ex ægroti vicinis aut amicis, qui illum sacrum infirmorum oleum portantem, ab Ecclesia ad infirmum deducant, & illuc cum honore reducant. Quinimò cum impendendum alicui erit extreum vñctioñis Sacramentum, distincto campanæ maioris sono, omnibus parochianis id significetur, vt dato hoc signo ad Ecclesiam conueniant, & Sacerdoti se se iungant, vñà cum ipso pro salute ægri, Deum Patrem per Filium in Spiritu sancto deprecaturi, quotquot ad præstandum hoc charitatis opus non impedientur; & ad promerendas pares indulgentias, quales ad honerandam sacrosanctam Eucharistiam, Sacerdotem prosequentibus, donauimus, Deo operante excitabuntur. Ad prouocandam enim hanc populi ad honoranda Sacra menta pietatem, & fraternalm in se inuicem charitatem, alios centum dies, de poenitentia peccatis eorum debitis, in Domino eadem benignitate ac misericordia relaxamus, his qui pietatem hanc exercuerint, & nihilominus sese hoc beneficio & desiderijs, & Sacramentis dignos fecerint. Alij verò quibus non vacat Sacerdoti, & animo & corpore adesse, animis saltem adsint, & pro inungendi salute breuem saltem orationem in cœlum magno cum affectu emittant, eiusq; instantem agonem & anxietatem; perinde ac si in se sentirent, ceu viua eiusdem corporis membra, cordi capiant.

7. Cum Sacerdos sacrum infirmorum oleum ad infirmum perfert, superpelliceo quidem & stola indutus sit, ac ei lumen præferatur, amulaq; aquæ benedictæ, cum aspergillo ac cruce sine hastili, quæ veteri atq; perpetua Ecclesiæ consuetudine, ad lectum decubantis, ex aduerso

Rrr 2 eius

ei⁹ figēda est; quo ille, durante ægritudine sua, causam, mysteria, virtutem, ac triumphos crucis Christi, redēptoris ac Ducis sui, nunquam non memori mente, viua fide, firma spe, ac fiducia, ardentissimaq; charitate tenēda esse moneatur: at non aperto vel nudo capite (quod in delatione S. Eucharistiae faciendum esse iussimus) sed capite cooperto incedat, nec tintinnabulum moueat, neq; cum pixide S. olei quam gestat, populo in plateis benedicat, ne honorem latrīæ rūdis populus perinde ac S. Eucharistiae, ad conspectum huius pixidis exhibeat; sed vel hoc discrimine intelligat, honorem diuersum deferendum hīc esse; nempe quæ rei sacræ, vel materia sacramentali conueniat, non autem quæ Deo deferenda est.

*Concil. pro
ninc. sub Her
manno 5 par
te 7. cap. 50.*

8. Vbi Sacerdos ad ægrotum peruererit, præmissa sua ui ac pia salutatione, dulci, graui, ac ægri sensibus & mēti accommodata oratione, res & effectus huius Sacramēti exponat, eūq; consoletur ac cōfirmet, & à curis atq; amore huius s̄eculi, ad spē & desideriū vitę ēternę erigat. Nequaquam verò (quod imprudentes faciunt, ignorantes officium sacerdotum ad populum, aut scire nolentes) vanal longioris vitæ pollicitatione illum fallat, omnique animi eius robur soluat: sed contra potius ad contemnendam vitam & mortem, eamque parato, magnoque animo excipiendam ita componat, vt nihil præter Deum sapiat, nihil præter illum esuriat, & sitiāt, ille solus in corde, solus in ore eius versetur; propter illum dissolui cupiat; ab illius beatifica visione diutius absēse suam miseriam ducat; sic viuere Christianum esse, sic mori Christiano maximè necessarium persuadeat.

*Supra eod. ti-
tui §. 5.*

9.. Quamuis, vt præscriptum est, ita instructos oporteat esse Christianos omnes vt pœnitentiæ, & sacra Eucharistiae Sacramentum pia sollicitudine præmiserint, antequam inungendos se curent, illudq; religiosè præstinent.

teri nt: roget tamē Sacerdos infirmū, antequam sacram
Vnctionem impendere ei incipiat, an aliquem adhuc
conscientiæ remorsum aut singultum sentiat; & si opus
reconciliatione fuerit, eius confessionem audiat, eumq;
absoluat.

10. Etsi ordinariè inungenda sint singula singulorum
sensuum loca: nec vñquam nisi grauissima necessitas
cogat aliter faciendum sit, constabit tamen sacræ Vn-
ctionis Sacramentum, & in inungendo cōtagioso mor-
bo, aut peste laborante, ad euitandum contagionis peri-
culum sufficerit, si inungatur sensus organum, ad Vn-
ctionem magis expositum & detectum, dicendo: *Per
istam Sanctam Vnctionem, & suam p̄fissimam misericordiam,
indulgeat tibi Dominus, quidquid deliquisti per visum, audi-
tum, odoratum, gustum, tactum, & gressum.* Atque hoc ca-
su preces, quæ præmittendæ & subiungendæ erant, deuo-
tè in Ecclesia coram venerabili Sacramento legantur,
nec vñquam prætermittantur aut negligantur, nisi Sa-
cerdos videret ægrotum deficere: tum enim eadem cau-
tela vti licebit vel incipere ab ipsis vñctionibus: quibus
collatis si infirmus superuixerit, alia omnia more solito
exequenda sunt: sin autem moriatur, prætermisso illis,
quæ legenda restabant, statim fiat animæ commenda-
tio. Porro in inungendis leprosis, vel alia contagione in-
fectis, hac vtatur Sacerdos cautela: spatula munda ole-
um pollici admoueat, vngatq; ægrotum, ac spatulam
cum stuppa, qua pollicem & inuncta loca tergit, cremen-
dam curet.

11. Si pede, manu, alioue inungendo membro infir-
mus careat; pars illi propinquior, eius loco inungatur.
Sacerdotibus verò & Episcopis nō obstante præuia sacri
ordinis sui vñctio, æquè ac Laicis manus vngan-
tur.

12. Sacræ Vnctionis actionem inchoaturus Sacerdos, Adolph. 3 in
hunc que à De
canis & Pa-
hortetur præsentes omnes, ut sua sancta comprecatio
Rrr 3 ne, vber-

florib. inqui-
 renda sunt §
 29. ps. 486. d.
 ne, vberimam Sacramenti huius gratiam infimo ob-
 tineant; ac sacra Vnctione absoluta, vbi ad templum per-
 uentum fuerit, conuenienti adhortatione, pro tempo-
 ris ac personarum ratione, proposita mortis necessitate,
 ac incertitudine, ad vitam sanctius ac prudentius, pro
 Christiani hominis vocatione transigendam, omnes
 excitet; & ad omnia pietatis & misericordiae officia, in-
 firmo impendenda permoueat. Demùm hoc misericor-
 diae & pietatis officio, quod præstiterunt, promeritas eis
 indulgentias annuntiet, eosque cum benedictione di-
 mittat.

13. His ita peractis, verus Pastor, minimè arbitretur
 se nunc omnes, quæ sui erant muneris partes, abundè
 præstitisse: sed pietatem quam ab alijs exegit, ipse in pri-
 mis pro Pastorali dignitate, charitatisque suæ eminen-
 tia, re ipsa commonstret, & ouem suam in hac, quam
 cum crudelissima bestia habitura est lucta, non deserat;
 crebraque visitatione, ac omni solitudine, salutis eius
 causam gerat; nec ullis parcat laboribus, ne de manibus
 suis rapiatur, aut in æternæ damnationis veniat pericu-
 lum. Quare ut non perpetuò adesse possit ægrotanti, mor-
 tienti tamen, & ultima iaculanti suspiria adsit, animaq;
 exeuntem in fide & spe confirmet, atq; orationibus, ad-
 monitionibus omnibusq; modis iuuet. Egressa vero de
 corpore anima, statim eius commendationem faciat,
 dicendo. Subuenite sancti Dei &c. Sin autem hæc ipse per
 se aliquando non possit; minimè tamen negligat, quin
 per alios idoneos fiant, & toto ægritudinis tempore non
 desint, qui ægrum pia exhortatione, instructione, pio-
 rumque librorum, maximè Dominicæ Passionis, Psal-
 morum poenitentialium, orationis Dominicæ, symboli
 Apostolorum, Litaniarum, aliarumque Sanctorum ora-
 tionum suavi recitatione reficiant, animent, suaq; pietate,
 & ardenti charitate, ad ingrediendum viam yniuersa-
 carnis omnimodis expeditam faciant.

DE